

TURBOK

Jerngruver, natur- og kulturminner i nærheten av Mostadmark Jernverk

Boka koster 250,- og kan bestilles hos forfatterne:

Nils Bakmark på telefon: 911 85 191 eller

Gisle Rø på telefon 908 27 536

Dersom boka skal sendes i posten, tilkommer kr. 32,- i omkostninger.

Innhold	Side
Forord.....	3
Kort innføring i Mostadmark Jernverks historie med hovedvekt på eierforhold og gruedrift.....	8
Berggrunn, malmdannelse og bruk av malmtyper i de ulike driftsperiodene.....	24
Berggrunnskart over den vestlige delen av Mostadmark inklusive Jervfjellet.....	25
Berggrunnskart over den østlige delen av Mostadmark.....	26
Fossene som ble utnyttet da jernverket var i drift.....	27
Spor etter trekolbrenning og kolmiler.....	28
Smelteovnene ved jernverket.....	29
Fjellstuggu.....	31
Rester etter trekolbrenning ved Fjellstuggu.....	32
De store grantrærne øst for Fjellstuggu.....	33
Jervfjellgruva.....	34
Jervfjellgruva berggrunnskart.....	35
Jaspiskonglomeratet/jaspisbreksjen ved Jervfjellgruva.....	37
Malvikvollen.....	38
Rolset heinbrudd og kolmile.....	39
Fosslivollen gruve.....	42
Øyan (Øybekken) gruve.....	43
Finn-Pålstuggu og sagnet om Finn-Pål.....	45
Israndavsetning vest for Malvikåsen.....	52
Heingruva.....	53
Sølvgruva i Mostadmark fortalt av Leif Halse.....	56
Næverdalen berggrunnskart.....	58
Tømmingen av Heingruva i 2006.....	60
Rogndalen (Næverå) gruve.....	62
Næverå gruve.....	63
Høgberget gruve med jaspis og fyrsetting.....	64
Klepptjønn gruve.....	66
Klepptjønn berggrunnskart.....	67
Klepptjønnåsen gruver.....	69
Næervollen.....	70
Næervollen berggrunnskart.....	71
Bergtegningene ved Næervollen.....	72
Hoklingentrinnet ved Næervollen.....	73
Hematittgruvene.....	74
Hematittgruvene berggrunnskart.....	77

Grønligruvene.....	80
Grønligruvene berggrunnskart.....	81
Værnesvollen gruver.....	88
Værnesvollen berggrunnskart.....	89
Nævergruvene.....	92
Litkleivdalen gruver.....	94
Berggrunnskart Foldsjøen.....	95
Putelava og putelavabreksje ved Foldsjøen.....	96
Damanlegg og vannrennesystem brukt av Verketsgården og jernverket.....	99
Vikagruvene.....	102
Berggrunnskart Vikaområdet.....	103
Gaddmyra gruve.....	107
Solurene på Vollahaugen.....	108
Flåkåmyra gruve.....	111
Gråsjøvollen gruve og Balstadskaret skjerp.....	113
Berggrunnskart Gråsjøen og Gråsjøvollen.....	114
Jerngruvene i Blomdalen.....	117
Berggrunnskart Amdal.....	118
Den nedblåste kjempegranklynga ved Storvollen.....	120
Gruver og kulturminner i Venn- og Raudmyrdalområdet.....	121
Berggrunnskart over Venn-og Raudmyrdalområdet.....	121
Vennemoen, «Nordgruva».....	122
Vennemoen, «Østgruva», eller Solhaugen gruve ved Vennasaga.....	124
Kart over jerngruver i området rundt og nordøst for Vennatjøna.....	125
Venn Østre eller Dalaberget gruve.....	126
Rate eller Vennatjøna gruve.....	127
Vennberg gruve.....	128
Nygruvkjølen gruve.....	129
Nonshaugen gruver.....	131
Nonshaugen gruver berggrunnskart.....	133
Rester etter en gammel fløtningsdam i Vennelva.....	137
Sagfossen.....	138
Turvett.....	139
Ordforklaringer.....	140